

Beslut om bidragsandel 2025–2027

Beslut

Folkbildningsrådet beslutar att inte tilldela Ibn Rushd Studieförbund en bidragsandel under åren 2025–2027 av statsbidraget till verksamhet i studieförbunden.

Ärendet

Ibn Rushd Studieförbund har lämnat in ett verksamhetsåtagande för att inom ramen för Folkbildningsrådets kvalitetsbedömningssystem erhålla statsbidrag för perioden 2025–2027.

Folkbildningsrådets beslut om bidrag fattas i enlighet med förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen. Av förordningen 1 § framgår att syftet med statens stöd till folkbildningen är att stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin, bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen, bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället, och bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet. Vidare framgår enligt 5 § att Folkbildningsrådet beslutar vilka som ska få statsbidrag och fördelar tillgängliga medel mellan dem.

Utgångspunkten för fördelningssystemet är att den samlade folkbildningsverksamheten, bedriven utifrån studieförbundens olika mål och profiler, har goda förutsättningar att uppfylla statens syften med statsbidraget. Syftet med att betona profilerna är att bidra till att folkbildningsverksamheten bedrivs i en mångfald av miljöer och att stärka kvaliteten i verksamheten. I villkoren Statsbidrag till verksamhet i

studieförbunden (23/00383) beskrivs de fem kvaliteter i ett studieförbunds verksamhet som utgör förutsättningar för att få statsbidrag. Dessa kvaliteter är bildning, demokrati och delaktighet, utbildning, civilsamhälle samt kulturliv. Kvaliteterna följs och utvärderas med hjälp av indikatorer som tagits fram av Folkbildningsrådet tillsammans med studieförbunden och för vilka varje studieförbund angett egna mål.

Av villkoren framgår att Folkbildningsrådet ska göra en helhetsbedömning av studieförbundet med stöd av fem huvudfrågor. Underlag för bedömningarna utgörs av det verksamhetsåtagande som studieförbundet lämnat in, bakgrundsmått, statistik från genomförd verksamhet, självvärdering, underlag från rådets uppföljning av respektive studieförbund och avvikelseärenden. Därtill påverkas med nödvändighet varje studieförbunds bidragsandel av de andelar som fastställs för övriga studieförbund.

Andelen ligger fast under treårsperioden, men kan påverkas av om det finns stora brister i verksamheten, om nya studieförbund behöver ta plats eller om andra grundförutsättningar ändras. Folkbildningsrådet fattar inför respektive verksamhetsår beslut om statsbidrag innehållande uppgifter om bidragsbeloppet, de villkor som är förenade med bidraget och ordningen för utbetalningen.

Skälen för beslutet

Ibn Rushd Studieförbund har lämnat ett verksamhetsåtagande. Studieförbundet har en profil som tydligt präglar åtagandet. Dock bedömer Folkbildningsrådet möjligheterna för studieförbundet att realisera åtagandet som mycket små.

De berättande texterna och indikatormålen i åtagandet svarar mot samtliga kvalitetsavsnitt. Studieförbundet exemplifierar sitt åtagande med verksamhetsexempel. Studieförbundet vill fokusera på grupper som är nya i folkbildningen och med utländsk bakgrund men födda i Sverige vilket ska utveckla deltagarsammansättningen. Även kvinnor nämns som prioriterad målgrupp. Vidare beskrivs en satsning på förenings- och organisationsutveckling, att främja kulturellt utbyte och olika kulturuttryck samt skapa arbetstillfällen för sin målgrupp. Folkbildningsrådet bedömer

dock att vissa av studieförbundets exempel på aktiviteter i delar av åtagandet går utanför folkbildningsuppdraget.

Studieförbundet redovisar ett systematiskt kvalitetsarbete. En ambition att öka beskrivs för alla verksamhetsformer. Under treårsperioden anger studieförbundet trots det att man tror sig kunna nå ett oförändrat antal unika deltagare. Ambitionen är att öka antal kommuner där man bedriver verksamhet, men endast till en fjärdedel av kommunerna. Studieförbundet vill göra verksamhet med studiecirkel i kursform under treårsperioden.

Vad gäller studieförbundets risk- och sårbarhetsanalys bedömer Folkbildningsrådet att studieförbundet uppvisar en god riskmedvetenhet och självkännedom, dock något ensidigt om externa faktorer. Vissa åtgärder för att möta analyserade risker och sårbarheter bedömer Folkbildningsrådet dock som otillräckliga. Exempelvis accepteras risken att cirkelledare med rätt kompetens blir svåra att rekrytera, trots att riskhanteringen är central för verksamheten.

I anslutningen till omvärldsanalysen beskriver studieförbundet olika insatser med koppling till profilen men Folkbildningsrådet bedömer att det ges vagare beskrivningar av folkbildningsaktiviteterna. Alla områden i omvärldsanalysen berörs dock men Folkbildningsrådet bedömer anslutningen som något svag.

Skälen för att Folkbildningsrådet bedömer studieförbundets möjligheter att realisera sitt åtagande med tillräcklig kvalitet som mycket små är flera. Folkbildningsrådet konstaterar att verksamheten har svag geografisk täckning. Samtidigt har studieförbundet de senaste åren fått ett kraftigt minskat stöd vilket gäller såväl kommunala, regionala som statliga bidrag. Folkbildningsrådet har därtill sett hur tidigare styrkor för organisationen, som öppenhet, kvalitetsarbete och kompetensförsörjning försvagats.

Studieförbundet har gjort flera omorganisationer och sagt upp medarbetare. Medarbetare med lång erfarenhet av folkbildningsverksamheten har slutat.

Studieförbundet har utmaningar med att rekrytera förtroendevalda på såväl nationell nivå som distriktsnivå. Exempelvis avgick ett antal ledamöter i förbundsstyrelsen 2023 några månader efter att de hade valts. På liknande sätt avgick förbundsordförande dagen efter förbundsstämman 2024. Platsen är för närvarande vakant och uppdraget fullgörs av vice förbundsordförande.

Samtidigt finns behov av att stärka arbetssätt och rutiner för verksamheten vilket i sin tur kräver stabilitet i organisationen. De brister som upptäckts hos studieförbundet inom ramen för Folkbildningsrådets granskningsärende i december 2023 är angelägna och resurskrävande att åtgärda.

Folkbildningsrådet bedömer med dessa förutsättningar studieförbundets förmåga att förvalta och utveckla verksamheten som alltför låg.

Folkbildningsrådets slutsats är att Ibn Rushd sammantaget för den kommande perioden har otillräckliga förutsättningar att uppfylla statens syfte med bidraget.

Beslutet har fattats av Folkbildningsrådets styrelse den 4 september 2024 (se protokoll nr 5, Dnr 24/00015) på förslag av generalsekreterare Anna-Karin Lindblom. Ärendet har föredragits av handläggare Annika Stigmark och enhetschef Morgan Öberg. I den slutliga beredningen har även tf chefsjurist Amanda Zabielski deltagit. Folkbildningsrådets externa rådgivande grupp (bedömargrupp) har också konsulterats beträffande bedömningsprocessen utan att delta i bedömningarna.

För Folkbildningsrådet

Anna-Karin Lindblom

Annika Stigmark

Kopia till

Studieförbunden i samverkan